

РАЗГОВОР НЕДЕЉЕ:
 др ДРАГИША СЛИЈЕПЧЕВИЋ,
 председник Уставног суда Србије

Ограничавамо бахатост извршне власти

Када Уставни суд Србије, после више година веома успореног рада, у врло кратком року донесе неколико дугоочекиваних одлука које су од виталног значаја за државу, правосуђе и политичке функције, и то баш пред формирање нове владе, онда се у јавности каже да је „изненадна ажурност” овог суда „политички мотивисана”.

Поништене су 22 одредбе Закона о утврђивању надлежности АП Војводине, усвојене су жалбе 318 неизабраних судија и тужилаца, проглашени су неуставним функција заменика председника Владе и место председника Србије на челу Националног савета за инфраструктуру. О томе за „Политику” говори др Драгиша Слијепчевић, председник Уставног суда Србије.

Како коментаришете оцене да су одлуке „темпиране” да буду донете пред формирање нове владе?

У време када су ове одлуке биле припремљене за већање и гласање, није се могло ни наслутити како ће изгледати нова влада. Ни у подвести нисмо могли да имамо са знања да ће баш у тренутку доношења ових одлука бити промењена власт. Напротив, све је указивало на то да ће власт и даље бити у рукама оних који су је имали пре парламентарних и председничких избора.

Уставни суд није ни проширио нити умањео права АП Војводине, већ је, сагласно важећем Уставу, оценио да ли су и у којој мери неуставне поједине одредбе оспореног Закона о утврђивању надлежности АП Војводине

РАЗГОВОР НЕДЕЉЕ: др ДРАГИША СЛИЈЕПЧЕВИЋ, председник Уставног суда Србије

Ограничавамо бахатост извршне власти

Помало је забрињавајуће да они који се представљају као правни експерти не уважавају чињеницу да процедура пред Уставним судом није нимало једноставна и да се одлуке не могу припремити и донети преко ноћи.

Када је реч о Војводини, одлука је рађена четири месеца, а пре тога су одржане три припремне седнице и две јавне расправе. Том одлуком није одређено шта су границе војвођанске аутономије. Уставни суд није ни проширио нити умањео права АП Војводине, већ је, сагласно важећем Уставу, оценено да ли су и у којој мери поједине одредбе оспореног Закона о утврђивању надлежности АП Војводине неуставне. А да ли треба мењати садржину Уставом прописане аутономије, у ком правцу се то може чинити и како треба унапредити аутономију у искључивој је надлежности самог уставотворца. Зато се исказана незадовољства у јавности о садашњем степењу аутономије морају усмерити на једино могући правни пут, а то је консензус о измени важећег устава.

Да ли су ове одлуке могле бити раније донете?

Сви ти предмети били су у приоритетном решавању, у складу с нашим програмом рада, који усвајамо за сваки квартал у години и у оквиру тог програма утврђујемо приоритете. На свим тим предметима Уставни суд поодавно ради, и то у континуитету, без било каквог временског застоја.

Поређења ради, Уставном суду Шпаније требало је пуних шест година за поступак оцене уставности Статута Каталоније, а сложени поступак оцене уставности Закона о одређивању надлежности АП Војводине, који је захтевао темељну стручну анализу, код нас је трајао укупно две године и девет месеци. Од тога је једна година протекла у очекивању одговора Народне скупштине на предлог за оцену уставности тог закона.

Када смо припремили одлуку, није било никаквог наговештаја о формирању нове скупштинске већине, а самим тим нисмо могли да рачунамо да се том одлуком било коме додворавамо, а поготово не некој новој власти. Седница о већању и гласању одржана је 10. јула. Предуслови да Уставни суд почне ефикасније решавање затечених предмета створени су тек када је почео да се примењује Закон о изменама и допунама Закона о Уставном суду, у јануару ове године, којим су уведена велика и мала већа. Ефекти примене тог закона су се управо исказали у решавању старих предмета. Од тада смо на том плану постигли завидне резултате. Данас готово да немамо предмета старијих од 2010. године.

Када су жалбе судија биле „зреле“ за збирну одлуку?

Суд је започео са одржавањем расправа по овим жалбама у сваком појединачном случају, али када смо видели да сви предмети имају исте мањкавости, да је реч о универзалним пропустима, који се тичу свих осталих неизабраних судија, престали смо с даљим заказивањем расправа и, после одржане припремне седнице о свим спорним питањима у вези с процесним мањкавостима, донели смо заједничку одлуку. Тако су решени сви предмети неизабраних судија чије су жалбе до 1. јула примљене у суд, а све остале које буду пристизале биће решене на идентичан начин, без изузетка. Јер, сви поступци пред ВСС-ом, вођени по приговорима неизабраних судија, имају исте процесне мањкавости, због тога што је Високи савет судства радио у кријем

саставу. При том, ВСС није доказао да су те судије нестручне, неспособне и недостојне. Сви су враћени у статус судија, али их само ВСС може распоредити у судове за које испуњавају услове.

Има ли међу тим судијама и недостојних, иако то није доказано?

Уставном суду се не може упутити примедба да се његовом одлуком у судове враћају недостојне судије, јер ВСС може, пре доношења одлуке о њиховом распоређивању у одговарајући суд, покренути поступак за разрешење таквих судија и тим поводом одредити њихову суспензију до окончања поступка за разрешење. Уосталом, такав поступак се може спровести под истим условима и у прописаној

нео жалбу. Управо такве судије треба да обављају судијску дужност, а таквих и сличних примера међу неизабранима има.

Како се осећате када Ивица Дачић, поводом актуелних одлука, изјави да је Уставни суд бирала влада Демократске странке?

Влада не бира Уставни суд, нити она има било каквих ингеренција према њему. Од укупно 15 судија, једну трећину бира Народна скупштина, другу трећину именује председник државе а трећу трећину именује Општа седница Врховног касационог суда. Ко је на власти у тренутку када се врши избор судија Уставног суда, то је сасвим небитно јер увек неко мора бити на власти.

Изгледа да се у главама наших политичара и даље Уставни суд доживљава као демократски украс из времена јединства власти, установљене Уставом из 1974. године. Уставни суд је и тада постојао као институција, али ни изблиза није имао положај и овлашћења која данас има. Када је Суд у садашњем саставу почео да врши функцију, која му је важећим уставом одређена, и да ефикасно решава предмете нагомилане током времена у којем суд, у претходном саставу, објективно није ни могао да ради, настао је проблем. Тек тада су они који су се у предизборној кампањи залагали за владавину права, самостално и ефикасно судство, ваљда и схватили да је Уставни суд институција од тако важног државног значаја која, вршећи своју функцију, може ограничити бахатост извршне власти или самовољу законодавца који, усвајајући законе са неуставним одредбама, крши Устав. Уставни суд је управо ту да обезбеди владавину права и да, као чувар Устава, елиминише из правног поретка све законе, уређе и друга акта који су неуставни или незаконити. Зато Уставни суд мора бити поштован и уважен од стране и законодавца и извршне власти.

Ако још знамо и да Уставни суд утврђује постојање разлога за разрешење председника државе и штити Уставом зајемчена људска права и слободе свих грађана, од могућих злоупотреба учинених од стране државних органа, онда је још јаснија и позиција и улога Уставног суда у правном поретку Републике Србије.

Може ли се ипак вршити утицај на судије Уставног суда?

После избора судија Уставног суда не постоји ниједан правни механизам којим би се могао вршити утицај на судије тог суда. Јер, судија Уставног суда се не може разрешити ако сагласност за то не да већина свих судија тог суда. Не може се изложити ни кривичном прогону, ако сагласност за укидање његовог имунитета не да већина свих судија. Председник Уставног суда не може бити личност преко које се може вршити утицај на рад суда, јер га бирају све судије из својих редова и оне га разрешавају. Уз то, судијама Уставног суда је, и након престанка судијске функције, законно загарантован повратак на функције које су вршили пре избора. Дакле, уставним и законским решењима искључено је постојање било којег правног или политичког механизма преко кога би се обезбедило било каква утицај извршне власти на Уставни суд.

Да ли су судије Уставног суда трпеле било коју врсту притиска?

Фактички притисак би било могуће остварити само на један једини начин – да неко запрети поједино судији Уставног суда у смислу да доводи у питање интегритет и сигурност њега лично или његове породице. То се никада није десило и уверен сам да се никада у Србији неће десити.

Александра Петровић

Један је главни град

Питање главног града Војводине изазвало је огромну медијску пажњу. Можемо се сложити да у обичном животу грађани Војводине доживљавају Нови Сад као главни град, али је то правно немогуће установити. Јер Србија као унитарна држава може да има само један главни град. Нови Сад може бити само главни административни центар, а никако главни град, јер је суверено право државе да кроз одређење главног града исказује своју сувереност и државност – каже Драгиша Слијепчевић.

процедури за разрешење већ изабраних судија. Улов је само да, у том случају, ВСС на контрадикторан начин утврди постојање законом прописаних услова за њихово разрешење.

Да ли можете рећи да нису изабране и судије које су врло квалитетно и поштено радиле?

У спроведеном поступку по жалбама неизабраних судија утврђено је да критеријум стручности није примењен тако да пружа реалну слику о стручности сваког од пријављених кандидата на оглас за општи избор. На пример, ВСС је у једном случају утврдио да није стручан судија који је имао седам жалбених пресуда, од којих су три укинуте, али је исти тај судија имао 420 пресуда на које се нико није жалио. То је изузетан резултат рада када судија донесе толико пресуда на које нико није под-